

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)

परीक्षा : डिसेंबर - २०२५

सत्र - २

विषय : माहिती तंत्रज्ञानाचे ग्रंथालयातील उपयोजन (मुलभूत) (BL-24-225)

दिनांक : ११/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)
१. डेटा हा शब्द डेटम या ----- शब्दावरून आला आहे.
अ) लॅटिन ब) जर्मन
क) फ्रेंच ड) ग्रीक
 २. ----- या शास्त्रज्ञाने पहिले लॉगटेबल प्रसिद्ध केले.
अ) विल्यम ऑट्रेड ब) जॉन नेपियर
क) चार्ल्स बॅबेज ड) ब्लेस पास्कल
 ३. छोट्या छोट्या ट्रांझिस्टरच्या समूहाला ----- म्हणतात.
अ) चिप ब) सर्किट
क) पल्स ड) यापैकी नाही
 ४. ----- संगणक अतिशय शक्तिमान आहे.
अ) सुपर ब) मिनी
क) मेनफ्रेम ड) मायक्रो
 ५. ----- किलो बाईट्स एकत्र केले असता १ मेगा बाइट तयार होतो.
अ) १०२० ब) १०२६
क) १०२४ ड) १०२८
 ६. ----- म्हणजे अंकीय स्वरूपात साठवलेली माहिती होय.
अ) शैक्षणिक ग्रंथालय ब) विशेष ग्रंथालय
क) अंकीय ग्रंथालय ड) सार्वजनिक ग्रंथालय
 ७. नेटवर्कमधील नियंत्रण ----- या खुणेने दाखवतात.
अ) □ ब) △
क) ○ ड) ◯
 ८. रिंग व स्टार टोपोलॉजीचे मिश्र स्वरूप म्हणजे -----.
अ) हायब्रिड ब) ट्री
क) लूप ड) स्टार
 ९. डॉक्युमेंट मध्ये वर - खाली किंवा डावीकडे - उजवीकडे सरकण्यासाठी ----- चा उपयोग केला जातो.
अ) स्टेटस बार ब) मेन्यू बार
क) स्क्रोल बार ड) टायटल बार
 १०. एक्सेल मध्ये फॉर्म्युला वापरताना ----- या चिन्हाने सुरुवात करतात.
अ) + ब) -
क) x ड) =

- प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)
१. संगणकाचे प्रकार स्पष्ट करा.
 २. अंकीय ग्रंथालय संकल्पना वैशिष्ट्यांसह स्पष्ट करा.
 ३. नेटवर्क संकल्पना स्पष्ट करून भौगोलिक आकारावर आधारित नेटवर्कचे प्रकार विशद करा.
- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. संगणकाच्या विविध पिढ्यांविषयी चर्चा करा.
 २. ग्रंथालयामधील दैनंदिन कामांचे संगणकीकरण कसे केले जाते ?
 ३. आर.एफ.आय.डी. बदल सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. डेलनेट
 २. सोल आज्ञावली
 ३. स्कॅनिंग तंत्रज्ञान

English Translation

Information Technology in Library it's application (Basic) (BL-24-225) /

Information Technology in Library it's application (BL-23-225)

Q. 1 Choose the correct option (10)

- 1) The word data is derived from the ----- word datum.
a) Latin b) German
c) French d) Greek
- scientist published the first log table.
a) William Autread b) John Napier
c) Charles Babbage d) Blaise Pascal
- A group of small transistors is called -----.
a) Chip b) Circuit
c) Pulse d) None of these
- computer is very powerful.
a) Super b) Mini
c) Mainframe d) Micro
- When ----- kilobytes are combined, 1 megabyte is formed.
a) 1020 b) 1026
c) 1024 d) 1028
- means information stored in digital form.
a) Academic library b) Special library
c) Digital library d) Public library
- Control in a network is represented by -----.
a) ☐ b)
c) d)
- A mixed form of ring and star topology is -----.
a) Hybrid b) Tree
c) Loop d) Star
- is used to move up - down or left - right in a document.
a) Status bar b) Menu bar
c) Scroll bar d) Title bar
- When using formulas in Excel, it starts with the ----- symbol.
a) + b) -
c) x d) =

Q. 2 Answer the following in short (Any 2)

(30)

1. Explain the types of computers.
2. Explain the concept of digital library with its features.
3. Explain the concept of network and explain the types of networks based on geographical size.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2)

(40)

1. Discuss the different generations of computers.
2. How computerization of day to day work in library is done?
3. Write detailed information about RFID.

Q. 4 Write Short notes (Any 2)

(20)

1. DELNET
 2. SOUL Software
 3. Scanning Technology
-